

A. PHẦN MỞ ĐẦU

1. Đặt vấn đề

Cũng như nhiều nước đang phát triển trên thế giới có thu nhập thấp với số dân đông, Việt Nam đang phải đối mặt với những vấn đề gay gắt do tài nguyên thiên nhiên đang bị xuống cấp và sự sa sút của chất lượng môi trường. Hiện nay có nhiều vấn đề về môi trường mà Việt Nam đang phải đối đầu, trong đó những vấn đề quan trọng nhất là nạn phá rừng, sự khai thác quá mức tài nguyên sinh học, sự xuống cấp của tài nguyên đất, việc bảo tồn nguồn nước ngọt kém hiệu quả, nạn thiếu nước ngọt và nạn ô nhiễm ra tăng, thảm họa nilon trong sự phát triển hiện đại ngày nay, đó là chưa kể đến tác động lâu dài của chiến tranh đối với môi trường. Những vấn đề đó ngày càng trầm trọng hơn do dân số tăng nhanh và nạn đói nghèo còn chưa được giải quyết một cách cơ bản.

Bởi vậy, điều quan trọng là chúng ta phải đoán trước được vấn đề môi trường có thể xảy ra mà công cuộc phát triển kinh tế đem lại và có những biện pháp đề phòng, giảm nhẹ hậu quả bằng cách thực hiện một chiến lược môi trường phù hợp với sự phát triển bền vững. Vậy tại sao phải giáo dục bảo vệ môi trường? Giáo dục học sinh tiểu học bảo vệ môi trường như thế nào? Đó chính là câu hỏi mà tôi mà tôi suy nghĩ. Trong nhiều năm qua với cương vị là người quản lý, bên cạnh rất nhiều công việc của một nhà giáo dục, tôi rất quan tâm và chú ý đến việc giáo dục môi trường cho học sinh trong nhà trường. Sau đây tôi xin được trình bày những suy nghĩ và công việc đã làm xoay quanh đề tài: **“Chỉ đạo công tác giáo dục môi trường cho học sinh trường tiểu học Ngọc Lâm góp phần thực hiện chủ đề năm”**.

Giáo dục môi trường làm cho các em hiểu rằng mỗi con người là một bộ phận của tự nhiên, không thể tách rời thiên nhiên như một số nhà sư phạm đã kết luận “Bệnh đói mồm xanh đang gặm nhấm dần thế giới tinh thần của trẻ thơ, làm cho nó nghèo đi một cách đáng sợ. Việc tìm mọi cách để cho trẻ em đến với thiên nhiên càng sớm càng tốt là trách nhiệm của ngành giáo dục và nói chung là của xã hội”.

Do vậy để giáo dục môi trường cho học sinh có kết quả, đòi hỏi cần phải tiến hành nhiều biện pháp, kết hợp nhiều hình thức, trong suốt cả quá trình mới

mong có kết quả. Sau đây là một vài biện pháp mà tôi đã chỉ đạo thực hiện tại trường Tiểu học Ngọc Lâm nơi tôi công tác.

B. BIỆN PHÁP

1. Tạo cảnh quan sư phạm và xây dựng ý thức bảo vệ môi trường tới từng cán bộ giáo viên, công nhân viên, học sinh trong nhà trường:

Không chỉ trồng cây có bóng mát chúng tôi còn tổ chức phủ xanh các bồn hoa cây cảnh tạo quan sư phạm của nhà trường. Song song với chỉnh trang của nhà trường chúng tôi cũng huy động sự đóng góp của CMHS trong công việc hưởng ứng Tết trồng cây dưới hình thức mỗi lớp sẽ đặt 1 chậu cây cảnh ở khu vực hành lang lớp mình, thực hiện trang trí tạo hành lang lớp học xanh. Việc chăm sóc hệ thống cây cảnh, bồn hoa được đồng chí tổng phụ trách phân công cho các lớp dưới sự hướng dẫn của GVCN có gắn biển công trình năng non và được kiểm tra đánh giá thi đua hàng tuần, hàng tháng.

Học sinh đến trường phải được học ở một môi trường không khí trong lành. Vì vậy ngoài việc chú trọng tạo ra không gian xanh, tôi còn lưu ý tới công tác tránh bụi cho học sinh trong giờ ra chơi bằng việc tổ chức phun nước làm mát sân trường. Hàng ngày, tổ bảo vệ có nhiệm vụ phải tưới nước làm ướt sân vào buổi sáng (đầu giờ học sinh tới trường) và trước giờ chơi sáng, chơi chiều nhằm đảm bảo khi học sinh hoạt động vui chơi ngoài giờ học các em không phải tiếp xúc với bầu không khí nóng và bụi.

Có môi trường tốt rồi, điều quan trọng là ý thức của mỗi con người sống trong môi trường đó. Vì vậy công việc không kém phần quan trọng là xây dựng ý thức bảo vệ môi trường, đặc biệt là đối với các em học sinh. Để có thể giáo dục các em, một biện pháp đơn giản nhất mà vô cùng hiệu quả đó là mỗi thầy cô giáo, mỗi cán bộ công nhân viên chức nhà trường là một tấm gương mẫu mực về hành vi bảo vệ môi trường của mình. Những hành vi ấy có thể chỉ rất đơn giản như bỏ rác vào thùng, khóa vòi nước sau khi dùng, giữ gìn vệ sinh phòng học, khu vui chơi, tắt điện khi ra khỏi phòng.....

2. Triển khai chủ đề năm: “Hành động vì nhà trường Sáng - Xanh - Sạch - Đẹp”

Thực hiện kế hoạch số 122/KH-UBND ngày 04 tháng 03 năm 2024 của Ủy ban nhân dân quận Long Biên về kế hoạch triển khai thực hiện phong trào

“Hành động vì nhà trường xanh - sạch - đẹp - văn minh – an toàn” trong các trường MN, TH, THCS trên địa bàn quận Long Biên năm 2024;

Thực hiện Kế hoạch số 49/KH-UBND ngày 21/01/2025 của Ủy ban nhân dân quận Long Biên thực hiện phong trào thi đua Sáng - Xanh - Sạch - Đẹp trên địa bàn quận Long Biên;

Thực hiện Kế hoạch số 268/KH-SGDĐT ngày 24/01/2025 của Sở GDĐT Hà Nội thực hiện phong trào thi đua Sáng - Xanh - Sạch - Đẹp của ngành Giáo dục và Đào tạo thành phố Hà Nội,

Thực hiện công văn số 18/CV-PGD ngày 06/02/2025 của Phòng GD&ĐT quận Long Biên về việc thực hiện phong trào “Hành động vì nhà trường Sáng - Xanh - Sạch - Đẹp”

Nhà trường chúng tôi đã xây dựng kế hoạch số /KH-THNL triển khai thực hiện phong trào “Hành động vì nhà trường xanh - sạch - đẹp - văn minh – an toàn” năm 2024 và kế hoạch số /KH-THNL ngày ..... Kế hoạch triển khai thực hiện phong trào “Hành động vì nhà trường Sáng - Xanh - Sạch - Đẹp ” năm 2025. Trong kế hoạch, tôi đã xây dựng các biện pháp triển khai thực hiện để đảm bảo tiêu chí xanh, tiêu chí sạch; tiêu chí đẹp; tiêu chí văn minh. *(phụ lục 01)*

- Tổ chức tốt các hoạt động ngoại khóa theo hướng dẫn của Quận đoàn, của Phòng GDĐT lồng ghép giáo dục thực hiện năm Trật tự - văn minh đô thị như:

* Tổ chức thi tuyên truyền viên giỏi về thực hiện nếp sống văn minh đô thị gắn với việc thực hiện chương trình 02 của quận ủy Long Biên

Cán bộ, Giáo viên, Nhân viên :

- Thực hiện Quy ước “*Ứng xử văn hóa giữa cán bộ, giáo viên nhân viên với cha mẹ học sinh.*” gắn với thi đua thực hiện phong trào “Người tốt - việc tốt”, các hoạt động xã hội vì cộng đồng.

- Thực hiện trang phục lịch sự, gọn gàng, sơ phạm không đi dép lê đến trường. Ngôn ngữ, thái độ giao tiếp thể hiện tôn trọng, thân thiện, nhiệt tình, ân cần, đĩnh đạc, ôn hòa, đồng cảm, khiêm nhường, nhất quán...lắng nghe người đối thoại.

- Giữ gìn phẩm chất, uy tín, danh sự của nhà giáo; gương mẫu trước HS, thương yêu, tôn trọng HS, đối xử công bằng với HS, bảo vệ quyền lợi chính đáng của HS.

- Chấp hành sự phân công và thực hiện đầy đủ nhiệm vụ của người giáo viên, nhân viên theo qui chế chuyên môn và qui định của ngành.

- Chấp hành pháp luật và nội qui nhà trường; kiên quyết chống hiện tượng bè phái, mất đoàn kết, cửa quyền và vi phạm dân chủ, kỷ cương, nề nếp trong nhà trường.

- Trong khi thi hành nhiệm vụ của mình phải phục tùng sự chỉ đạo và hướng dẫn của cấp trên.

- Không hút thuốc, không sử dụng điện thoại khi lên lớp; không uống rượu, bia trước khi lên lớp và trong khi làm việc. Không dạy thêm trái với qui định của UBND thành phố và chịu sự quản lý của nhà trường.

*Tổ chức Hội thi vẽ và triển lãm tranh cấp cơ sở với chủ đề “Chúng em giữ trường lớp xanh – sạch – đẹp”, “ Chúng em tham gia giao thông an toàn”; “Em yêu Long Biên - Hà Nội” ; Tổ chức cuộc thi Lớp học xanh. (phụ lục 2)

Giáo viên Tổng phụ trách, GV mĩ thuật: Xây dựng nội dung cuộc thi, tiêu chí đánh giá, phát động các cuộc thi đến GVCN và công khai trên các phương tiện thông tin của nhà trường như Fb; website, bảng thông tin...

Giáo viên chủ nhiệm: Có nhiệm vụ phối hợp tốt với các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường (đặc biệt là đối với CMHS, TPT Đội) để quản lý giáo dục học sinh có hiệu quả; tổ chức các hoạt động giáo dục, các phong trào thi đua, các hoạt động văn thể mỹ, giữ gìn trật tự, kỷ cương, VSMT... nhằm giáo dục HS phát triển toàn diện. Phối hợp CMHS tham gia hiệu quả các cuộc thi.

Đội ngũ bảo vệ, nhân viên nhà trường:

+ Đảm bảo an ninh trật tự trong nhà trường, khi có dấu hiệu mất an ninh phải báo cáo với lãnh đạo đồng thời liên hệ với cơ quan Công an để kịp thời giải quyết và xử lý.

+ Chuyên nghiệp, thực hiện kỷ cương trong công tác, phải đeo phù hiệu trong thời gian trực. Không đi khỏi vị trí trực .

+ Thực hiện giao tiếp ứng xử có văn hóa, ân cần hướng dẫn khách khi khách tới trường liên hệ công việc.

+ Không uống rượu hút thuốc trong giờ làm việc.

+ Phối hợp với an ninh phường, với Tổng phụ trách giải tỏa cổng trường, hướng dẫn PHHS và Học sinh thực hiện luật giao thông đường bộ tránh ùn tắc trong giờ cao điểm.

Lao công : Thực hiện vệ sinh hàng ngày trong lớp học và khu vực vệ sinh.

Ban phụ huynh học sinh:

- Phối hợp với nhà trường trong các hoạt động trên và tuyên truyền trong PHHS toàn trường.

- Thường xuyên đôn đốc nhắc nhở con em mình thực hiện nghiêm túc

* **Tổ chức tuyên truyền và triển khai thực hiện phân loại rác thải tại nguồn (phụ lục 3)**

Ban giám hiệu: Đầu tư mua sắm hệ thống thùng rác chia màu theo phân loại, xây dựng hệ thống bảng biểu tuyên truyền; phân công nhiệm vụ các thành viên, triển khai nội dung thực hiện theo phương án số 02/PA-UBND ngày 17/01/2025 phương án quản lý phân loại và thu gom chất thải rắn sinh hoạt trên địa bàn quận Long Biên năm 2025.

Ban chấp hành công đoàn: Xây dựng tiêu chí đánh giá thi đua, thường xuyên động viên và kiểm soát thực hiện vệ sinh cuối tuần, tuyên truyền CBGV – NV thực hiện.

Đoàn thanh niên- Tổng phụ trách: Tổ chức cho học sinh xây dựng nội dung tiểu phẩm tuyên truyền, triển khai trong giờ HĐNK, phân công học sinh các lớp trực kiểm tra việc thực hiện phân loại rác thải hàng ngày.

Cán bộ y tế: Xây dựng biểu mẫu tuyên truyền, thực hiện hướng dẫn và đánh giá các tập thể lớp, kiến nghị đề xuất khen thưởng.

Giáo viên - Nhân viên: giáo dục học sinh thực hiện phân loại rác thải hàng ngày. Tuyên truyền đến CMHS để học sinh thực hiện tại gia đình.

CMHS: giáo dục các con thực hiện để xây dựng thói quen từ nhỏ.

3. Chỉ đạo dạy tốt môn Tự nhiên xã hội 1,2,3 và môn khoa học lớp 4,5.

Khoa học là môn học gắn liền với thực tiễn và có khả năng áp dụng cao trong đời sống. Do vậy dạy học môn khoa học có thể sử dụng rất nhiều phương pháp khác nhau: trình bày với sự tham gia tích cực của học sinh, hỏi đáp, thảo luận, trò chơi, đóng vai, quan sát, thí nghiệm, thực hành....

Trong mỗi tiết học cần phối hợp một số phương pháp khác nhau một cách linh hoạt sáng tạo theo hướng giảm sự quyết định và can thiệp của giáo viên và tăng cường sự tham gia của học sinh vào các hoạt động tìm tòi, phát hiện ra kiến thức mới trong đó, giáo viên cần đặc biệt lưu ý:

- Tổ chức cho học sinh thực hiện các hoạt động khám phá nhằm khơi gợi sự tò mò khoa học, thói quen đặt câu hỏi, tìm câu giải thích khi các em được tiếp xúc với thực tế xung quanh.

- Tổ chức cho học sinh tập giải quyết những vấn đề đơn giản gắn liền với tình huống có ý nghĩa.

- Tổ chức cho học sinh làm việc theo cặp (2 học sinh) và nhóm nhỏ (3,4 học sinh), nhóm lớn (5,8 học sinh) giúp các em có nhiều cơ hội để nói lên những ý kiến của mình, giúp các em rèn luyện được khả năng diễn đạt, giao tiếp và hợp tác trong công việc.

- Tăng cường cho học sinh sử dụng tranh ảnh, sơ đồ, mẫu vật, đồ dùng thí nghiệm....

Tổ chức dạy chuyên đề khoa học - gắn liền với giáo dục môi trường:

Có một điều chắc chắn ai cũng nhận ra đó là nội dung giáo dục môi trường xuyên suốt như một sợi chỉ đỏ từ bài đầu tiên của lớp Một cho đến bài cuối cùng của lớp Năm. Ở trong chủ đề nào dù là sức khỏe hay con người, vật chất hay năng lượng thì mục tiêu của bài đều hướng tới một thái độ là giáo dục ý thức giữ gìn bảo vệ môi trường cảnh quan.

Ví dụ:

- Khi dạy chủ đề “ Thực vật và động vật”, “ Cộng đồng địa phương” của khối 1,2,3 sau các bài học sinh có thái độ và hành vi đúng đắn trong việc giữ gìn vệ sinh, tạo môi trường sống sạch sẽ, thông thoáng. Học sinh có ý thức yêu quý, có hành vi bảo vệ các động vật – thực vật và bảo vệ môi trường sống của động vật – thực vật đồng thời biết tuyên truyền cho mọi người có ý thức bảo vệ cây xanh và môi trường.

- Khối 4,5 khi thực hiện giảng dạy chủ đề 3 “ Thực vật và động vật” chủ đề 6” Sinh vật và môi trường”, qua các hoạt động , giáo viên giáo dục học sinh biết những điều kiện cần để cây sống và phát triển bình thường. Từ đó biết bảo vệ môi trường để cây cối sinh trưởng tốt. học sinh biết môi trường tự nhiên có ảnh hưởng lớn đến đời sống của con người đồng thời trình bày được tác động của con người đối với tài nguyên thiên ở cả hai khía cạnh tích cực.

Ý thức được tác dụng môi trường thông qua nội dung giờ học của môn TNXH lớp 1,2,3 và môn khoa học 4,5 nên ngay từ đầu năm khi triển khai nội dung chuyên môn tôi đã yêu cầu tất cả các tổ khối chuyên môn phải thực hiện ít nhất một tiết chuyên đề về giáo dục môi trường theo nội dung bài giảng của sách giáo khoa. Từ tiết dạy chuyên đề đó mỗi giáo viên đứng trước lớp học phải tự rút kinh nghiệm để đưa công tác giáo dục môi trường tới từng học sinh trong

từng tiết dạy. Có như vậy giáo dục môi trường mới đạt kết quả vì các em được hình thành ý thức, hành vi thói quen ngay từ lớp 1, trong từng giờ học.... một cách thường xuyên có hệ thống.

Trong năm học 2024 – 2025, giáo viên lớp 2 của nhà trường đã tham gia thi Giáo viên giỏi cấp quận, cấp Thành phố môn TNXH và đạt giải Nhì cấp Thành phố. Tiết dự thi đã lồng ghép nội dung giáo dục môi trường và được Ban giám khảo đánh giá cao. (*phụ lục 4*)

4. Tổ chức dạy lồng ghép giáo dục môi trường trong các môn học khác

Trên thực tế, không phải bây giờ mà từ rất lâu vấn đề giáo dục môi trường đã được tuyên truyền rộng rãi nhất là trên các phương tiện thông tin đại chúng. Với quan điểm dạy học thích hợp, nhiều môn học nhà trường đã khéo léo lồng ghép nội dung giáo dục môi trường vào nội dung bài học, như môn Đạo đức hay Tiếng Việt.

Do vậy trong quá trình chỉ đạo chuyên môn, tôi cũng yêu cầu giáo viên đứng lớp phải chủ động linh hoạt trong việc đưa nội dung giáo dục môi trường vào bài dạy cụ thể.

Ví dụ 1: Dạy bài “Bảo vệ cái đúng – cái tốt” (Đạo đức lớp 5)

- Sau bài dạy, học sinh có kỹ năng bảo vệ môi trường sống ở nhà, ở trường, ở nơi công cộng bằng những việc làm cụ thể phù hợp với khả năng. Đồng thời, học sinh nhận biết những hành vi gây ô nhiễm môi trường từ đó các em nhắc nhở người thân, bạn bè bảo vệ môi trường sống.

- Giáo viên khi dạy bài này đã khéo léo lồng ghép giáo dục môi trường ở hoạt động 3, khi học sinh thực hiện quan sát các tranh của SGK theo nhóm:

+ Bước 1: Giáo viên chia nhóm, giao việc và yêu cầu học sinh thảo luận các câu hỏi sau:

(?) Trong tranh những hành động nào đúng? Hành động nào chưa đúng? Vì sao?

(?) Chúng ta cần phải làm gì để bảo vệ môi trường?

+ Bước 2: Giáo viên gắn kiến thức về giáo dục môi trường

VD: cây cối xung quanh ta giúp cung cấp oxy, cải thiện chất lượng không khí, cải thiện khí hậu, bảo tồn nước, bảo tồn đất và hỗ trợ động vật hoang dã. Trong quá trình quang hợp, cây cối hấp thụ khí cacbonic và tạo ra khí ôxy mà chúng ta thở. (không chặt phá cây, chăm sóc cây ...)

Ví dụ 2: Dạy bài “ Tiếng chổi tre” (Tập đọc lớp 2)

Trong phần tìm hiểu bài, sau khi cho học sinh tìm hiểu nội dung bài, thấy được sự vất vả của chị lao công đêm đông quét rác, Giáo viên giáo dục học sinh ý thức bảo vệ môi trường qua việc: Bỏ rác đúng nơi qui định, phân loại rác ở nhà và ở trường, giữ vệ sinh chung.

Như vậy có thể khẳng định rõ ràng việc giáo dục môi trường cho học sinh hoàn toàn có thể tiến hành mọi lúc mọi nơi trong các giờ học chính khóa. Tuy nhiên, trong quá trình dạy lồng ghép, đòi hỏi mỗi đồng chí giáo viên phải hết sức linh hoạt, nhẹ nhàng tránh lạm dụng gây tâm lý không tốt đặc biệt là không được làm mờ nhạt yêu cầu nội dung chính của môn học đó.

5. Phối hợp với cha mẹ học sinh trong công tác giáo dục và rèn học sinh bảo vệ môi trường:

- Nhà trường tăng cường công tác tuyên truyền phối hợp với CMHS trong giáo dục học sinh thực hiện mọi lúc mọi nơi với các việc làm phù hợp như: bỏ rác đúng nơi quy định, biết phân loại rác, biết xử lý vỏ hộp sữa sau khi uống hết, thực hiện ăn sáng trước khi đến trường để hạn chế rác thải....

- Phối hợp CMHS trong việc thực hiện hạn chế sử dụng các loại túi nilon để giảm thải rác nhựa bảo vệ môi trường

- Tăng cường giáo dục học sinh biết tự vệ sinh cá nhân, biết tiết kiệm nước, giấy, thực hiện các nội quy của nhà vệ sinh thân thiện....

6. Tổ chức giáo dục môi trường thông qua các hoạt động ngoại khóa ngoài giờ lên lớp:

Hoạt động ngoại khóa là nhu cầu không thể thiếu của học sinh tiểu học. Nó phù hợp với đặc điểm tâm sinh lí của học sinh. Đặc biệt hình thức giáo dục môi trường thông qua các hành vi việc làm cụ thể trong môi trường góp phần quan trọng trong công việc nâng cao chất lượng giáo dục môi trường. Hoạt động ngoại khóa này được tôi chỉ đạo và tiến hành theo nhiều hình thức khác nhau:

a. Đoàn đội kết hợp với giáo viên chủ nhiệm tuyên truyền vận động học sinh tích cực tham gia bảo vệ môi trường:

- Giao cho học sinh các lớp phụ trách công trình măng non. Mỗi công trình chính là một bồn cây, hoa hoặc chậu cây cảnh của lớp. Thường xuyên kiểm tra đánh giá để tuyên dương khen thưởng động viên các công trình đạt kết quả chăm sóc tốt.

- Giao cho học sinh các tự quản, có trách nhiệm giữ gìn vệ sinh lớp học và khu vực hành lang của lớp, không để giấy bẩn, không để giấy rác vương vãi.

- Tổ chức phát thanh thông tin tuyên truyền các nội dung về môi trường vào các giờ ra chơi (định kì 2 tuần/lần). Để có được nội dung cho các giờ phát thanh, giáo viên Tổng phụ trách giao về cho các chi đội lớp 4-5 sưu tầm tài liệu thông tin, sau đó lựa chọn tin tức để giới thiệu.

- Thực hiện thường xuyên khẩu hiệu: "1 phút sạch trường" để giáo dục và tạo cho học sinh thói quen không xả rác bừa bãi.

b. Tổ chức giáo dục môi trường ngoài thiên nhiên:

Hoạt động dạy và học ngoài thiên nhiên được đặc biệt quan tâm với mục tiêu cụ thể:

- Về thái độ:

+ Khơi dậy tính tò mò, ham hiểu biết của học sinh.

+ Phát triển hứng thú của học sinh với thiên nhiên.

+ Gợi mở cho học sinh tự nêu câu hỏi và giải thích vấn đề.

+ Tạo cơ hội khảo sát, tìm hiểu thiên nhiên và tự khám phá, nghiên cứu về môi trường.

+ Học sinh có cảm xúc sâu sắc về cảnh quan thiên nhiên.

- Về kiến thức:

+ củng cố và phát triển những hiểu biết về bản chất của môi trường đã học.

+ Hiểu sâu sắc hơn mối quan hệ nhân quả giữa thiên nhiên và đời sống con người.

+ Yêu quý trọng thiên nhiên, biết sống hoà đồng và ưu ái với thiên nhiên.

Yếu tố góp phần quan trọng để giúp cho giờ học ngoài thiên nhiên đạt hiệu quả là lựa chọn địa điểm. Nơi tổ chức giờ học cần đảm bảo: ở gần, có đa dạng sinh học cao. Ngoài ra nếu có thể thì đưa học sinh tới những địa điểm lý tưởng hơn như một thung cảnh: hồ rộng, đảo lớn, cây cao,...

Ngoài ra, để giúp giờ học đạt kết quả, người giáo viên phải chuẩn bị thật kỹ lưỡng nội dung bài tập cùng các đồ dùng phục vụ giờ học.

VD: Bài dạy “Một số bộ phận của thực vật” (lớp 3)

* Như vậy, việc giáo dục môi trường cho học sinh tiểu học được song song tiến hành bằng rất nhiều biện pháp, cả trong và ngoài giờ lên lớp, cả về lý thuyết và hành vi. Trong thực tế, cần phải chú ý đến hành vi và khi các hành vi ấy được lặp đi lặp lại nhiều lần sẽ trở thành thói quen, nếp sinh hoạt hàng ngày góp phần xây dựng ý thức cho học sinh ngay từ nhỏ. Dưới đây là mười hành động bảo vệ môi trường cần thiết phải giáo dục cho học sinh.

1. Sử dụng giấy tiết kiệm, tận dụng cả 2 mặt giấy.
2. Bảo vệ sự trong sạch của ao, hồ, sông ngòi bãi biển bằng cách tuyệt đối không vứt rác xuống các khu vực ấy.
3. Hết sức tiết kiệm năng lượng: Luôn chú ý tắt đèn, tắt quạt và các thiết bị điện khi không sử dụng đến.
4. Nên sử dụng các loại hàng hoá ít bao bì, giữ và tái sử dụng các loại bao bì chứa hàng cũ....
5. Cứu sự lâm nguy của các loại động vật hoang bằng cách không mua, không dùng các đồ vật chế tạo bằng da, không săn bắt hay ăn thịt các loài động vật quý, hiếm.
6. Sử dụng nước tiết kiệm: vặn nhỏ vòi nước, không dùng khoá lại ngay, dùng dụng cụ hứng nước để sử dụng. Nếu thấy đường ống rò rỉ, vỡ phải báo cho nhà chức trách xử lý lại.
7. Có ý thức chăm sóc, bảo vệ cây cối, trồng cây mới.
8. Tăng cường đi bộ, đi xe đạp hoặc phương tiện giao thông công cộng.
9. Giữ gìn vệ sinh chung, phân loại rác thải từ nguồn và không bỏ rác ra nơi công cộng.
10. Thường xuyên đọc báo, xem ti vi về nội dung bảo vệ môi trường, góp phần tuyên truyền đến nhiều người về bảo vệ môi trường.

7. Tăng cường các hình thức tuyên truyền.

Nghị quyết 41/TQTV ngày 15/11/2005 về bảo vệ môi trường trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước đã xác định: đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức và trách nhiệm bảo vệ môi trường là giải pháp hàng đầu. Chính vì lẽ đó chúng tôi đã chỉ đạo đồng chí tổng phụ trách nhà trường phối kết hợp với giáo viên chủ nhiệm làm tốt công tác tuyên truyền nhân các ngày: Môi trường thế giới 5/6; Tuần lễ Quốc gia về nước sạch và vệ sinh môi trường 29/4; 6/5; Chiến dịch làm cho thế giới sạch hơn 20/9; Chiến dịch Giờ Trái đất 22/3,... bằng nhiều hình thức đa dạng phong phú như: Phát thanh tuyên truyền; treo băng zôn, tranh tuyên truyền, nhắn tin qua hệ thống số liên lạc điện tử, tổ chức đóng kịch tuyên truyền, tổ chức các cuộc thi đướng hình thức sân chơi rung chuông vàng ...

Bên cạnh đó tôi đã chỉ đạo cán bộ thư viện xây dựng tủ sách bảo vệ môi trường, giới thiệu cho học sinh những cuốn sách mang nội dung tuyên truyền bảo vệ môi trường có ở thư viện để học sinh đọc và viết bài thu hoạch.

8. Tiếp tục duy trì hiệu quả mô hình nhà vệ sinh thân thiện.

- Mô hình nhà vệ sinh thân thiện của nhà trường được thực hiện nghiêm túc. BGH chúng tôi tiếp tục duy trì hiệu quả mô hình này, thường xuyên sửa sang, trang trí, đổi mới hình thức tuyên truyền, nhắc nhở bằng hệ thống âm thanh để học sinh nhà trường luôn có ý thức bảo vệ của công, thực hiện tiết kiệm nước, tiết kiệm điện, tiết kiệm giấy và rửa tay đúng theo 6 bước góp phần tự phòng chống dịch bệnh cho bản thân và bảo vệ môi trường học tập.

C. KẾT QUẢ

Vừa làm vừa rút kinh nghiệm, cho đến nay công tác giáo dục môi trường cho học sinh trong nhà trường Tiểu học Ngọc Lâm đã thu được những kết quả đáng khích lệ. Môi trường sư phạm trong nhà trường thực sự đảm bảo “xanh, sạch, đẹp, văn minh, thân thiện và hiện đại”. Hệ thống cây xanh lâu năm vốn có từ trước được chăm sóc và bảo vệ tốt cùng với những thế hệ cây xanh được trồng tiếp tục của phong trào “Xanh hoá trường học” đã tạo ra những cảnh quan thiên nhiên thoáng mát có tác dụng điều hoà không khí, cân bằng sinh thái cho các tiểu vùng của các nhà trường, không những để bảo vệ sức khoẻ con người mà còn nói lên sự trân trọng của lễ nghi sư phạm, của ngành giáo dục. Và tuy nhiên đó chính là sự giáo dục trực quan sinh động trực tiếp phục vụ cho việc đưa giáo dục môi trường vào các trường phổ thông.

Một sự thay đổi đáng ghi nhận đó là ý thức bảo vệ môi trường của học sinh đã được nâng lên một cách rõ ràng. Với tổng số hơn 1200 em học sinh và khoảng gần 70 CBCNV thường xuyên sinh hoạt tại trường với khuôn viên gần 10.000 m² nhưng khuôn viên nhà trường luôn sạch đẹp, an toàn. Thực sự mỗi thầy cô giáo chúng tôi đều cảm thấy không gian nhà trường thật thân thiện, gần gũi như gia đình nhà mình vậy. Mỗi em học sinh đều có ý thức rất tốt trong bảo vệ môi trường sư phạm thể hiện qua các hành vi cụ thể như: tắt đèn, tắt quạt khi ra khỏi phòng; bỏ rác đúng qui định, chăm sóc cây cối.... Không chỉ giới hạn trong phạm vi nhà trường, các em còn biết giữ gìn vệ sinh nhà cửa đường phố nơi mình sinh hoạt. Chúng tôi tin tưởng chắc chắn rằng chính các em sẽ trở thành những công dân tốt, tích cực tham gia trong công tác bảo vệ môi trường.

Từ thực tế và kết quả trên, tôi rút ra được bài học kinh nghiệm trong công tác giáo dục môi trường là:

1. Người quản lý phải coi trọng trong công tác giáo dục môi trường cho học sinh không kém gì công tác chuyên môn khác.
2. Phải có định hướng và kế hoạch cụ thể cho từng giai đoạn, thời kỳ trong vấn đề đầu tư xây dựng môi trường sư phạm trong lành.
3. Cần bố trí kinh phí để xây dựng khung cảnh sư phạm và làm tốt công tác xã hội hóa.
4. Mỗi thầy cô giáo, mỗi cán bộ CNV nhà trường phải gương mẫu trong hoạt động bảo vệ môi trường.
5. Coi trọng vấn đề hình thành và giáo dục ý thức tốt với môi trường tới từng học sinh.

6. Tổ chức tốt công việc dạy học môn TNXH, môn Khoa học và khéo léo lồng ghép giáo dục môi trường trong các môn học khác.

7. Tổ chức tốt các hoạt động ngoại khoá, hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp, hoạt động trong thiên nhiên cho học sinh.

D. KẾT LUẬN

Một môi trường xanh, sạch, đẹp là vô cùng cần thiết đối với cuộc sống của mỗi chúng ta. Nó đảm bảo cho sự sống của chúng ta được tốt đẹp hơn. Những trẻ em được giáo dục cách tôn trọng môi trường xung quanh sẽ góp phần gìn giữ môi trường trên toàn Trái đất này. Đó là lý do vì sao giáo dục môi trường được coi là yếu tố chủ chốt trong chương trình giáo dục phổ thông. Lồng ghép giáo dục môi trường vào các môn học, các hoạt động là cách tiếp cận sẽ giáo dục cho thế hệ trẻ có những quyết định đúng đắn đối với môi trường trong nhiều tình huống khác nhau của cuộc sống.

Trên đây là những suy nghĩ và một số việc tôi đã tiến hành làm. Kết quả chưa phải là nhiều song đã góp phần tích cực trong việc nâng cao ý thức bảo vệ môi trường cho xã hội. Tôi rất mong nhận được sự quan tâm góp ý của các bạn đồng nghiệp gần xa.

Xin chân thành cảm ơn!

(Tôi có gửi kèm giáo án minh họa cho việc giáo dục môi trường trong phần phụ lục)

